

Valsts ieņēmumu dienesta uzraugāmo Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma subjektu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas risku novērtējums

Transportlīdzekļu tirdzniecības pakalpojumu sniedzēji

Risku novērtējums	2020.–2022.gadā		
Subjektu grupa	Draudi	Ievainojamība	NIL risks
Transportlīdzekļu tirdzniecība un Starpnieki transportlīdzekļu tirdzniecībā	V	V	V

Uz 2020.gada 31.decembri VID uzraudzībā bija 264 transportlīdzekļu tirdzniecības pakalpojumu sniedzēji vai starpnieki minētajā pakalpojumā (turpmāk – transportlīdzekļu tirgotāji), tajā skaitā juridiskās un fiziskās personas, no kuriem 36 transportlīdzekļu tirgotāji minēto darbības veidu reģistrēja pirmo reizi. Uz 2021.gada 31.decembri VID uzraudzībā bija 256 transportlīdzekļu tirgotāji, no kuriem 47 transportlīdzekļu tirgotāji minēto darbības veidu reģistrēja pirmo reizi. Tādējādi gada laikā kopējais transportlīdzekļu tirgotāju skaits ir samazinājies par astoņiem subjektiem jeb 3 %. Savukārt uz 2022.gada 31.decembri VID uzraudzībā bija 277 transportlīdzekļu tirgotāji, no kuriem 49 transportlīdzekļu tirgotāji minēto darbības veidu reģistrēja pirmo reizi. Tādējādi gada laikā kopējais transportlīdzekļu tirgotāju skaits ir palielinājies par 21subjektu jeb 8 %.

Saskaņā ar Nacionālajā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas risku novērtējuma ziņojumā 2017.–2019. gadam (turpmāk – *NRA* 2017.–2019. gadam) norādīto uz 2019.gada 31.decembri VID uzraudzībā bija 296 transportlīdzekļu tirgotāji.

VID uzraugāmo transportlīdzekļu tirdzniecības pakalpojumu sniedzēju skaits

	2019.gads	2020.gads	2021.gads	2022.gads
Transportlīdzekļu tirdzniecības pakalpojumu sniedzēju (skaits)	296	264	256	277

Salīdzinot ar iepriekšējo vērtēšanas periodu, secināms, ka transportlīdzekļu tirgotāju skaits ir nebūtiski samazinājies. Uz 2019.gada 31.decembri VID uzraudzībā bija 296 transportlīdzekļu tirgotāji, savukārt uz 2022.gada 31.decembri VID uzraudzībā bija 277 transportlīdzekļu tirgotāji, t.i., par 19 jeb 6 % transportlīdzekļu tirgotājiem mazāk.

Par šīs jomas NILLTPFN likuma subjektu nodokļu maksātājs kļūst, ja pastāv nosacījums, ka klienti maksājumu veic skaidrā naudā vai skaidru naudu par šo darījumu iemaksā kredītiestādē pārdevēja kontā 10 000 *euro* vai lielākā apmērā.

Jāuzsver, ka transportlīdzekļu tirdzniecība attiecīgajam Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma (turpmāk – NILLTPFN likums) subjektam var būt arī kā papildu saimnieciskās darbības veids.

Kopumā vērtējot transportlīdzekļu tirdzniecības pakalpojumu sektoru, var secināt, ka tā izmērs un daļa ekonomikā ir vērtējama kā zema. Transportlīdzekļu tirdzniecības tirgus Latvijā sastāv no jauno automobiļu un lietoto automobiļu sektoriem. Lietotu automobiļu sektors veido būtisku daļu no kopējā tirgus, kas veidojies vēsturiski. Būtiski ir atzīmēt, ka bieži automobiļu pārdošanas/pirkšanas darījumi tiek veikti arī starp privātpersonām.

Transportlīdzekļu tirdzniecības pakalpojumu sniedzēju klientu loks nav īpaši plašs – pārsvarā rezidenti un mazāk esošu klientu ārpus Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ).

Šobrīd transportlīdzekļu tirgotāji, uzsākot darbību, saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 18.decembra noteikumiem Nr.876 “Transportlīdzekļu un to numurēto agregātu tirdzniecības noteikumi” reģistrē Ceļu satiksmes drošības direkcijā savas tirdzniecības vietas.

Lai attīstītu godīgai konkurencei un nozares profesionāliem standartiem atbilstošu, kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu un preču tirdzniecību, ir izveidota biedrība “AUTO ASOCIĀCIJA” (AUTO ASOCIĀCIJA), kuras galvenais uzdevums ir sadarbībā ar atbildīgajām valsts institūcijām iniciēt un lobēt auto tirdzniecības nozares normatīvo aktu izstrādi, apzināt savu biedru intereses un visiem iespējamiem līdzekļiem tās aizstāvēt. AUTO ASOCIĀCIJA ar VID sadarbojas kopš 2010.gada.

Sadarbība VID notiek arī ar citām organizācijām – VAS “Ceļu satiksmes drošības direkcija”, Patērētāju tiesību aizsardzības centru, kas pastiprina aktivitātes lietoto automobiļu tirdzniecības jomā, stiprinot kontroles automobiļu tirdzniecībā un informējot patērētājus par pieejamās informācijas apjomu.

Attiecībā uz uzraudzības pasākumiem 2020.gadā tika veiktas 14 transportlīdzekļu tirgotāju klātienēs pārbaudes un viena transportlīdzekļu tirgotāju neklātienēs pārbaude. Savukārt 2021.gadā tika veiktas 32 transportlīdzekļu tirgotāju klātienēs pārbaudes un 14 transportlīdzekļu tirgotāju neklātienēs pārbaudes. Tādējādi 2021.gadā tika veiktas par 18 klātienēs pārbaudēm jeb 129 % vairāk nekā 2020.gadā. 2022.gadā tika veiktas 11 klātienēs pārbaudes, tas ir, par 21 klātienēs pārbaudi jeb 66 % mazāk nekā 2021.gadā. Vienlaikus konstatēto pārkāpumu skaits ir samazinājies, salīdzinot ar pārbauzu skaitu. Vidējais soda naudas apmērs veido 2133 *euro*.

VID veikto uzraudzības pasākumu skaits

	2019.gads	2020.gads	2021.gads	2022.gads
Klātienēs pārbaudes	24	14	32	11
Neklātienēs pārbaudes	96	1	14	0

Salīdzinot ar iepriekšējo vērtēšanas periodu, secināms, ka transportlīdzekļu tirgotāju skaits ir nebūtiski samazinājies, arī veikto pārbauzu skaitam ir tendence samazināties, izņemot 2021.gadu, kad pārbauzu skaits ir palielinājies.

2022.gadā sektorālo risku novērtēšanas ietvaros tika veikta līdz šim apjomīgākā subjektu anketēšana, kopumā aptaujājot gandrīz 4000 subjektu, tai skaitā arī transportlīdzekļu tirgotājus. Aptaujā par likuma subjekta darbību, klienta profilu, naudas plūsmu u.c.

jautājumiem 2022.gadā ir piedalījušies 26 % no visiem VID reģistrētajiem transportlīdzekļu tirgotājiem.

Transportlīdzekļu tirgotāju sektora statistiskie rādītāji un aptaujas rezultāti

Subjektu skaits					
2020	2021	2022	Starpība (2020/2021)		Starpība (2021/2022)
264	256	277	-8 (3%)		21 (8%)
VID veikto uzraudzības un kontroles pasākumu vērtējums					
Labi	Lielākoties labi	Vidēji		Lielākoties slikti	Slikti
48%	37%	15%		-	-
VID veikto informatīvo un izglītojošo pasākumu vērtējums					
Labi	Lielākoties labi	Vidēji		Lielākoties slikti	Slikti
43%	33%	19%		3%	1%
Uzraudzības pasākumu skaits					Klātienēs pārbaudžu pieaugums 2021.gadā
2020		2021			
Klātienēs pārbaudes	Neklātienēs pārbaudes	Klātienēs pārbaudes	Neklātienēs pārbaudes		
14	1	32	14		+18 (129%)
2022					Klātienēs pārbaudžu pieaugums 2022.gadā
Klātienēs pārbaudes		Neklātienēs pārbaudes			
11		0			-21 (66%)
VID piemērotās sankcijas par NILLTPFN likuma pārkāpumiem					
2020. gadā			2021.gadā		
Soda nauda (gadījumu skaits)	Soda nauda (apmērs EUR)	Lēmums par darbības apturēšanu	Soda nauda (gadījumu skaits)	Soda nauda (apmērs EUR)	Lēmums par darbības apturēšanu
11	16 100	6	1	2 000	1
2022.gadā					
Soda nauda (gadījumu skaits)	Soda nauda (apmērs EUR)			Lēmums par darbības apturēšanu	
0	0			0	
Krimināltiesiskās sankcijas un to piemērošana					
Grūti pateikt		Sankcijas tiek piemērotas efektīvi		Sankcijas netiek piemērotas efektīvi	
82%		18%		-	
VID piemērotās sankcijas par NILLTPFN likuma pārkāpumiem					
Sankcijas ir samērīgas	Sankcijām jābūt smagākām	Sankcijām ir jābūt vieglākām	Jāpiemēro tikai "Konsultē vispirms" princips	Nav informācijas par VID piemērotajām sankcijām	Pārāk maz informācijas par VID piemērotajām sankcijām
31%	-	31%	40%	4%	15%
Subjektiem izvirzītās profesionālās kvalifikācijas un nesodāmības prasības					

Grūti pateikt	Atbilstošas	Nepietiekamas	Pārlietu augstas	Nepieciešams pastiprināt un ieviest subjektu licencēšanu/ reģistrēšanu publiskā reģistrā	
52%	37%	1%	9%	-	
Subjektu ētikas pašnovērtējums					
Visi subjekti rīkojas ētiski un ir godīgi	Lielākoties visi subjekti rīkojas ētiski un ir godīgi	Liela daļa subjektu rīkojas ētiski un ir godīgi	Tikai daļa subjektu rīkojas ētiski un ir godīgi	Mazākā daļa subjektu rīkojas ētiski un ir godīgi	Lielākoties visi subjekti nerīkojas ētiski un nav godīgi
28%	28%	34%	6%	3%	-
Par iekšējās kontroles sistēmas vai NILLTPFN likuma prasību nepildīšanu ir piemērotas disciplināras sankcijas darbiniekiem vai atbildīgajām personām					
Jā	Nē		Šāda atbildība nav paredzēta		
1%	73%		25%		
Ar NILLTPFN jomu saistītās personas					
Augstākā vadība	Tajā skaitā par NILLTPFN jomu atbildīgie darbinieki	Tajā skaitā citas personas, kas saistītas ar NILLTPFN jomu, piemēram, ar klientu apkalpošanu vai pakalpojumu sniegšanu		Personas visos iepriekš minētajos līmeņos, tajā skaitā augstākā vadība	
56%	23%	3%		19%	
NILLTPFN apmācīto personu loks					
Apmācības tiek veiktas pašmācības ceļā	Tikai atbildīgās personas iziet apmācības un apmāca pārējos darbiniekus	Atbildīgās amatpersonas un daļa no pārējiem darbiniekiem iziet apmācības pie uzrauga, elektroniski vai par maksu privātajā sektorā		Visi darbinieki iziet apmācības pie uzrauga, elektroniski vai par maksu privātajā sektorā	
49%	30%	9%		12%	
Apmeklēto NILLTPFN apmācību specifika					
Pašmācība	VID organizēti semināri	VID E-mācības	Privātā sektora maksas apmācības	Nozaru semināri, konferences	Nekādas apmācības
33%	19%	18%	13%	12%	4%
Subjektu augstākās vadības un to darbinieku zināšanu pašnovērtējums					
augstākās vadības zināšanas ir			darbinieku zināšanas ir		
atbilstošas	drīzāk atbilstošas	drīzāk neatbilstošas	atbilstošas	drīzāk atbilstošas	drīzāk neatbilstošas
31%	46%	22%	31%	51%	18%
Iekšējās kontroles sistēmas izstrādāšana					
Izstrādāju patstāvīgi	Iegādājos gatavu un pielāgoju savai saimnieciskajai darbībai	Iegādājos jau pielāgotu savai saimnieciskajai darbībai	Izstrādi nodrošināja nozares asociācija	Ieguvi citā veidā	
33%	40%	9%	3%	15%	
Iekšējās kontroles sistēmas atbilstības pārbaude, kontrole					
veicu to pats	šādu pakalpojumu man nodrošina sistēmas izstrādātājs		šādu pakalpojumu man nodrošina neatkarīga trešā persona		
78%	12%		10%		
Finanšu izlūkošanas dinestā saņemto ziņojumu statistika					
Saņemto ziņojumu skaits 2020.gadā		Saņemto ziņojumu skaits 2021.gadā		Saņemto ziņojumu skaits 2022.gadā	
0		1		4	
VID saņemto ziņojumu statistika					
Saņemto ziņojumu skaits			Procentuālais pieaugums		

2020.gadā		2021.gadā					
0		4		-			
Aizdomīgu darījumu konstatēšana							
Subjekts ir konstatējis aizdomīgus darījumus		Subjekts nav konstatējis aizdomīgus darījumus		Subjektam darījums pirmsšķietami liecis aizdomīgs, taču aizdomas neapstiprinājās			
1%		91%		7%			
Subjektu izmantoto aizdomīgu darījumu atlasē kritēriji							
klienta sniegtajiem pakalpojumiem specifiski risku kritēriji		vispārēji riska kritēriji	darījums tiek vērtēts pēc apmēra	darījums tiek vērtēts saistībā ar jurisdikciju	darījuma puses raksturojošās riska pazīmes		
7%		33%	20%	13%	26%		
PLG informācijas pieejamība							
ir pieejama		nav pieejama		plašāka, nekā nepieciešams			
61%		36%		3%			
Neklāties klienta identifikācijas risinājumu izmantošana							
Tiek izmantoti neklāties risinājumi		Netiek izmantoti neklāties risinājumi		Klienta identifikācijas dati tiek atjaunoti neklātienē	Atsevišķi pakalpojumi var tikt sniegti neklātienē		
16%		55%		7%	21%		
Klienta izpētes informācijas pieejamība							
ir pieejama		nav pieejama		plašāka, nekā nepieciešams			
60%		39%		1%			
Augsta riska klientu bāze							
Respondentu skaits (īpatsvars pret kopējo subjektu skaitu)		Subjekti ar augsta riska klientiem		Subjekti, kas pieņem skaidras naudas maksājumus	Subjekti ar klientiem PNP		
26%		9%		49%	4%		
Gada apgrozījums EUR							
< 10000	10000 - 20000	20000 - 40000	40000 - 80000	80000 - 160000	160000 - 500000	500000 - 1000000	> 1 000 000
36%	4%	13%	7%	6%	12%	7%	13%
Klientu bāze (jurisdikcijas griezumā)							
Fiziskās personas rezidenti	Fiziskās personas EEZ rezidenti	Fiziskās personas no NVS	Latvijā reģistrētas juridiskās personas	EEZ reģistrētas juridiskās personas	NVS reģistrētas juridiskās personas	Citas jurisdikcijās reģistrētas juridiskās personas	
40%	10%	2%	32%	14%	1%	1%	
Augsta riska klientu īpatsvars							
Nav augsta riska klientu	Mazāk kā 5 augsta riska klienti	No 6 līdz 10 augsta riska klienti	No 11 līdz 20 augsta riska klienti	Vairāk kā 21 augsta riska klienti			
91%	7%	-	1%	-			
Vidēja riska klientu īpatsvars							
Nav vidēja riska klientu	Mazāk nekā 5 vidēja riska klienti	No 6 līdz 10 vidēja riska klienti	No 11 līdz 20 vidēja riska klienti	Vairāk nekā 21 vidēja riska klienti			
81%	12%	3%	1%	3%			
Zema riska klientu īpatsvars							
Nav zema riska klientu	Mazāk nekā 5 zema riska klienti	No 6 līdz 10 zema riska klienti	No 11 līdz 20 zema riska klienti	Vairāk nekā 21 zema riska klienti			

46%	24%	4%	3%	22%
-----	-----	----	----	-----

Transportlīdzekļu tirgotājiem tika uzdoti dažādi jautājumi, kas kopsakarā ar citiem statistikas datiem liecina par transportlīdzekļu tirgotāju sektora ievainojamību.

Izvērtējot iegūtos aptaujas datus attiecībā uz apgrozījumu, secināms, ka lielākajam īpatsvaram jeb 36 % šīs nozares subjektu tas nepārsniedz 10 000 *euro*, 20% subjektu apgrozījums pārsniedz 500 000 *euro* un 13% no tiem apgrozījums pārsniedz 1 000 000 *euro*. Autotransporta tirdzniecības pakalpojumu sniedzēju līdzīgi kā dārgmetālu tirdzniecības apgrozījumam ir lielāks sektora īpatsvars, kam apgrozījums pārsniedz 1 milj. *euro*. Tas saistāms ar iesaistīto preču vērtību un tirgus cenām, taču kopumā sektora apgrozījuma ietekme uz nefinanšu sektora finansiālo stāvokli vērtējama kā maza.

Neskatoties uz piemēroto sankciju skaitu, lielākā daļa jeb 48 % transportlīdzekļu tirgotāju uzraudzības un kontroles pasākumus vērtē pozitīvi. Līdzīgi tiek vērtēti arī VID organizētie informatīvie un izglītojošie pasākumi. Piemēroto sankciju apmēru kā atbilstošu vērtē tikai 31 %, savukārt 40 % transportlīdzekļu tirgotāju uzskata, ka būtu jāpiemēro vienīgi princips “Konsultē vispirms”. Vienlaikus transportlīdzekļu tirgotājiem tika prasīts arī novērtēt krimināltiesisko sankciju samērīgumu un atbilstību, kur 18 % transportlīdzekļu tirgotāju sankcijas vērtēja kā samērīgas.

Kontekstā ar profesionālās kvalifikācijas prasībām un ieejas standartiem nozarē transportlīdzekļu tirgotājiem bija jāvērtē savas zināšanas un tiem izvirzītās prasības. 37 % transportlīdzekļu tirgotāju tiem izvirzītās profesionālās kvalifikācijas prasības novērtēja kā atbilstošas. Lielākā daļa transportlīdzekļu tirgotāju pozitīvi vērtēja savu un citu subjektu ētiskumu. Attiecībā uz disciplināro sankciju piemērošanu saviem darbiniekiem par IKS vai NILLTPFN likuma prasību nepildīšanu, tikai 1 % transportlīdzekļu tirgotāju bija piemērojuši šādas sankcijas, kamēr 25 % transportlīdzekļu tirgotāju vispār neparedzēja šādu atbildību pastiprinošu mehānismu. Lielākajai daļai jeb 56 % transportlīdzekļu tirgotāju par NILLTPFN jomu atbildīga ir augstāka vadība, savukārt tikai 12 % transportlīdzekļu tirgotāju nodrošina apmācības visiem par NILLTPFN jomu atbildīgajiem darbiniekiem, kas ir salīdzinoši zems rādītājs un liecina par iespējamu izpratnes trūkumu starp dažādiem transportlīdzekļu tirgotāju darbiniekiem. Attiecībā uz savu zināšanu pašnovērtējumu 22 % transportlīdzekļu tirgotāju savas augstākās vadības zināšanas un 18 % transportlīdzekļu tirgotāju savu darbinieku zināšanas vērtē kā neatbilstošas, kas ir salīdzinoši augstāks rādītājs nekā citos sektoros.

Lai arī tikai 33 % transportlīdzekļu tirgotāju patstāvīgi izstrādāja savu iekšējo kontroles sistēmu (turpmāk – IKS), 40 % subjektu iegādājās pilnībā pielāgotu IKS. Vienlaikus negatīvi vērtējams ir tas, ka 10 % transportlīdzekļu tirgotāju IKS izvērtēšanu uztic neatkarīgām trešajām pusēm. Negatīvi ir vērtējams arī fakts, ka Finanšu izlūkošanas dienestā (turpmāk – FID) 2020. gadā no transportlīdzekļu tirgotājiem nav saņemts neviens ziņojums par aizdomīgiem darījumiem, 2022.gadā saņemts tikai 1 ziņojums un 2022.gadā saņemti 4 ziņojumi par aizdomīgiem darījumiem. VID 2020.gadā no transportlīdzekļu tirgotājiem nav saņemts neviens ziņojums par aizdomīgiem darījumiem nodokļu jomā, savukārt, 2021.gadā saņemti tikai 4 ziņojumi par aizdomīgiem darījumiem nodokļu jomā. Ziņojumu skaits joprojām neatspoguļo prezumēto sektora riska ekspozīciju un paaugstina ievainojamību. Zemais skaits ziņojumu liecina par transportlīdzekļu tirgotāju nespēju identificēt aizdomīgus

darījumus un iesniegt ziņojumus par tiem. To apliecina arī pārbaudēs konstatētais, ka transportlīdzekļu tirgotājs nebija ziņojis FID par aizdmīgu darījumu.

FID nosūtītajos ziņojumos par aizdomīgiem darījumiem izmantotās pazīmes/tipoloģijas – T-5 skaidras naudas darījumu apjoms nav raksturīgs klienta profilam un/vai uzņēmējdarbības veidam, T-14 nav skaidra līdzekļu izcelsme un vai/darījumu ekonomiskais pamatojums, jo klients nesniedz skaidrojumu, sniedz grūti pārbaudāmu skaidrojumu divos gadījumos un T-24 par klientu, tā darījumu partneri vai pilnvaroto personu publiski pieejama negatīva rakstura informācija, kas kontekstā ar veiktajiem darījumiem rada aizdomas par NILL vienā gadījumā.

Attiecībā uz aizdomīgu darījumu pazīmēm no aptaujas datiem var secināt, ka 7 % transportlīdzekļu tirgotājiem nepieciešama papildu informācija par klienta saimnieciskās darbības riska un 13 % jurisdikcijas lomu aizdomīgu darījumu identificēšanā.

Nemot vērā, ka pēdējo gadu laikā Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs ir būtiski pilnveidojis patiesā labuma guvēja (turpmāk – PLG) informācijas uzkrāšanas un PLG identifikācijas iespējas, neviennozīmīgi ir vērtējams 61 % transportlīdzekļu tirgotāju viedoklis, ka PLG informācija ir pieejama nepieciešamajā apmērā. Kopumā klienta izpētes informāciju kā pieejamu vērtē 60 % transportlīdzekļu tirgotāju, kas paaugstina sektora ievainojamību. Savukārt par ievainojamību pazeminošu faktoru var tikt uzskatīts salīdzinoši vidēji augstais transportlīdzekļu tirgotāju īpatsvars 55 %, kas izmanto tikai klātienē identifikācijas risinājumus.

Attiecībā uz vispārīgiem risku paaugstinošiem faktoriem jāatzīmē, ka 9 % transportlīdzekļu tirgotāju apkalpo augsta riska klientus un 49 % transportlīdzekļu tirgotāju pieņem skaidras naudas maksājumus. Nemot vērā, ka šie rādītāji ir virs vidējiem sektoru rādītājiem, transportlīdzekļu tirgotājiem ir jāpievērš papildu uzmanība augsta riska klientiem, kuri veic darījumus skaidrā naudā. 4 % transportlīdzekļu tirgotāju apkalpo klientus, kas ir politiski nozīmīgas personas. Attiecībā uz klientu bāzi jurisdikcijas aspektā 24 % transportlīdzekļu tirgotāju ir klienti no Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ), 3 % transportlīdzekļu tirgotāju ir klienti no Neatkarīgo Valstu Sadraudzības (NVS) un 72 % transportlīdzekļu tirgotāju klientu ir Latvijas rezidenti un Latvijā reģistrētas juridiskās personas. Savukārt augstais transportlīdzekļu tirgotāju īpatsvars, kuri ir norādījuši, ka tiem nav zema riska klientu, liecina par iespējamiem trūkumiem klienta riska novērtēšanā vai arī par pārlietu augstu sākotnējo klienta riska ekspozīciju.

2020.gadā sankcijas par NILLTPFN likuma un Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma (turpmāk – Sankciju likums) pārkāpumiem tika piemērotas 11 subjektiem, kuri ir reģistrējušies kā transportlīdzekļu tirgotāji:

- seši lēmumi par darbības apturēšanu, piemērojot liegumu izmaiņu reģistrācijai komercreģistrā komercsabiedrības reorganizācijai un dalībnieku maiņai;
- 11 lēmumi soda nauda kopā 16 100 *euro*.

2021.gadā sankcijas par NILLTPFN likuma un Sankciju likuma pārkāpumiem tika piemērotas vienam subjektam, kurš ir reģistrējies kā transportlīdzekļu tirgotājs:

- viens lēmums par darbības apturēšanu, piemērojot liegumu izmaiņu reģistrācijai komercreģistrā komercsabiedrības reorganizācijai un dalībnieku maiņai;
- viens lēmums par soda naudas piemērošanu 2000 *euro* apmērā;

2022.gadā sankcijas par NILLTPFN likuma un Sankciju likuma pārkāpumiem netika

piemērotas subjektiem, kuri ir reģistrējušies kā transportlīdzekļu tirgotāji. Piemēroto sankciju samazinājums izskaidrojams ar to, ka pārbaudes laikā tika konstatēts, ka transportlīdzekļu tirgotāji ir reģistrējušies kā Novēršanas likuma subjekti, bet darījumi skaidrā naudā 10 000 *euro* vai lielākā apmērā netika kontēti, tādējādi, arī netika piemērotas sankcijas.

Transportlīdzekļu tirgotājiem konstatētie pārkāpumi:

- nepilnīgi izstrādāta IKS;
- nav veikti klienta izpētes pasākumi;
- nav apzināti klienta noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas riski;
- nav nodrošināta klientu identifikācijas un izpētes pasākumu dokumentu uzglabāšana;
- nav noskaidrots klienta PLG;
- nesadarbošanās ar VID un pieprasīto dokumentu neuzrādīšana, neiesniegšana;
- nav ziņots par aizdomīgu darījumu FID.

Galvenie ievainojamības faktori ir:

- liels paaugstināta riska klientu īpatsvars;
- augsts skaidras naudas apgrozījums;
- nespēja identificēt aizdomīgus darījumus un iesniegt ziņojumus par aizdomīgiem darījumiem;
- grūtības iegūt visu klienta izpētei nepieciešamo informāciju;
- praktiski nepastāv darbības uzsākšanas kontrole.

Transportlīdzekļu tirgotāju galvenie identificētie riski:

- automobiļu pārdošana juridiskām personām ar čaulas kompāniju pazīmēm un darījumu strukturēšana, lai samazinātu maksājamo nodokļu apmēru;
- skaidras naudas maksājumu strukturēšana, nedeklarēšana un trešo pušu iesaistīšana.